

מושב מיוחד של המועצה לזכויות האדם
בנושא השטחים הפלשתיניים הכבושים
6 ביולי 2006

הצהרה בכתב של Human Rights Watch

(ז'נבה, 6 ביולי 2006) – מושב מיוחד ראשון זה של המועצה לזכויות אדם (Human Rights Council) מספק הזדמנות חשובה להתייחס למשבר ההומניטרי והבטחוני הנוכחי בשטחים הפלשתיניים הכבושים, ובמיוחד בעזה, שבה גרמו פעולות צבאיות ישראליות למותם של אזרחים פלשתיניים, כמו גם למחסור זמני במזון, דלק, חשמל, מים ותרופות, וארגונים פלשתיניים חמושים ביצעו הפרות חמורות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי. המועצה צריכה להתייחס להפרות מצד שני הצדדים לסכסוך. בנוסף, ארגון Human Rights Watch מקווה שמושב זה יהיה אחד מני רבים שתכנס המועצה, ושהמועצה תוכיח את האובייקטיביות הפוליטית שלה בכך שתספק תגובה מהירה לא פחות גם למצבים רבים אחרים, שהולכים ומחמירים, בתחום זכויות האדם בכל רחבי העולם.

לפי נתוני המשרד לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) של האו"ם, בחודשים מאי ויוני 2006 נהרגו בעזה 87 פלשתיניים וכ-300 נפצעו, רובם מאש ישראלית, אבל גם כתוצאה מלחימה בין ארגונים ויחידים פלשתיניים חמושים. רבים מההרוגים ביוני היו אזרחים פלשתיניים שנהרגו במהלך "חיסולים ממוקדים" של חיל האוויר הישראלי שהחטיאו את המטרה לחלוטין, או גרמו למספר גדול של נפגעים אזרחים. במהלך תקופה זו ירו ארגונים פלשתיניים ללא אבחנה רקטות קסאם רבות לעבר יישובים ישראלים.

1.5 מיליון האזרחים המתגוררים בעזה מתמודדים עם קשיים רבים בגלל העוצר שהטילה ישראל על מעברי הגבול המעטים לרצועה, בגלל שישראל השמידה את תחנת הכוח היחידה בעזה, ובגלל שישראל אינה מעבירה את ההכנסות ממסים של הפלשתיניים. זאת בנוסף לירידה בסכומי התרומות הבינלאומיות מאז עליית החמאס לשלטון ברשות הפלשתינית במרץ 2006. כתוצאה מכך, זהו החודש החמישי ברציפות שהרשות הפלשתינית אינה מסוגלת לשלם את רוב המשכורות לכ-160,000 עובדיה.

על אף שישראל הסיגה את כוחותיה ואת ההתנחלויות מרצועת עזה באופן חד-צדדי ב-2005, הרי שעל פי אמנת ז'נבה הרביעית עדיין יש לה מחויבויות בתור הכוח הכובש בעזה. זאת בשל שליטתה המוחלטת כמעט על גבולות הרצועה, על המרחב הימי והאווירי, על ההכנסות ממסים, על אספקת המים, החשמל והגז, על מרשם האוכלוסין, ועל הכלכלה הפנימית של עזה. לכל הפחות, ישראל עדיין נושאת באחריות לרווחתה הבסיסית של האוכלוסייה הפלשתינית בעזה.

מאז ה-25 ביוני, חטפו והרגו ארגונים פלשתיניים חמושים מתנחל ישראלי בגדה המערבית, והם מחזיקים כעת ברבי"ט גלעד שליט כבן ערובה, לאחר שהציעו לשחררו בתמורה לשחרור חלק מהפלשתיניים העצורים על-ידי ישראל. בן ערובה הוא אדם שמוחזק בידי היריב במטרה לאלץ את הצד השני לסכסוך לבצע פעולות מסוימות, כגון שחרור אסירים. החזקת אנשים כבני ערובה והוצאה להורג ללא משפט של שבויים הם פשעי מלחמה.

מאז לכידתו של רבי"ט שליט, הצבא הישראלי נכנס מחדש לאזורים מסוימים ברצועת עזה. חיל האוויר השמיד בנייני ממשלה, גשרים, ואת תחנת הכוח היחידה בעזה, שהייתה חיונית להפעלת מערכת המים, הטיפול במי השופכין והשירותים הרפואיים בעזה; חוקי המלחמה אוסרים להתקיף "מטרות בעלות חשיבות חיונית להישרדותה של האוכלוסייה האזרחית". הכוחות הישראליים גם עצרו נבחרי ציבור של הממשלה הפלשתינית ושל הרשות המחוקקת, צעד שערער את יכולת התפקוד של הרשות הפלשתינית.

בנוסף להפצצות בפועל, מטוסי הצבא הישראלי ביצעו גם בומים על-קוליים מעל עזה בלילות, ככל הנראה במטרה להפחיד את האוכלוסייה האזרחית ולגרום לה לחשוב שהפצצות בפועל הן השלב הבא. סעיף 33 לאמנת זינבה הרביעית אוסר על שימוש ב"אמצעי הפחדה" נגד אוכלוסייה אזרחית.

מאז סוף 2005, הארגונים הפלשתיניים החמושים ירו ללא אבחנה מאות רקטות קסאם לתוך ישראל, הפרו את חוקי המלחמה, פצעו בצורה קשה מספר אזרחים ישראלים, הסבו נזק לתשתיות אזרחיות וגרמו לחרדה בקרב האוכלוסייה האזרחית המתגוררת באזור הגבול עם עזה. ב-4 ביולי נחתה רקטת קסאם בבית ספר תיכון באשקלון שהיה ריק באותה עת, וגרמה לנזק במקום. חלק ניכר מהרקטות האלו שוגר מאזורים הסמוכים לשטחים אזרחיים, ובכך העמיד את האזרחים הפלשתיניים בסכנה במקרה של תגובה ישראלית. הצדדים לסכסוך חייבים, במידת האפשר, להימנע מלמקם מטרות צבאיות בתוך אזורים מאוכלסים בצפיפות או בסמיכות אליהם.

בנסיון מוצהר להפסיק את ירי הקסאמים, ירתה ישראל יותר מ-8,000 פגזי מרגמה לצפון עזה מאז סוף 2005, 5,000 מתוכם בשבוע אחד. לפי נתוני משרד הבריאות הפלשתיני, בהפגזות אלה נהרגו 47 פלשתינים, הן אנשי הארגונים החמושים והן אזרחים, ובהם 11 ילדים וחמש נשים, ונפצעו 192 בני אדם. בעקבות ההפגזות נעקרו מבתיהם תושבים בצפון הרצועה וחייו היום יום שלהם נפגעו בצורה קשה. לפי חוקי המלחמה, התקפות נחשבות להתקפות חסרות אבחנה אם הן אינן מכוונות לעבר יעד צבאי מסוים, ולהתקפות נגד יעדים צבאיים אסור לפגוע באוכלוסייה אזרחית במידה שאינה פרופורציונית להישג הצבאי המופק מהן. יש לנקוט את כל אמצעי הזהירות האפשריים על מנת למנוע פגיעה או הרג של אזרחים. לפי תחקיר ראשוני בשטח שערך ארגון Human Rights Watch, דפוס הירי הארטילרי של ישראל אל צפון רצועת עזה הוא ירי חסר אבחנה, מכיוון שסוגי הנשק שבהם נעשה שימוש ומיקום ההתקפות מוכיחים שישאל אינה מבחינה בין לוחמים לבין אזרחים.

ארגון Human Rights Watch קורא לקיומה של חקירה מיידית, אפקטיבית ובלתי-תלויה, שתבצע על-ידי מספר שליחים מיוחדים של האו"ם בשיתוף עם מומחים למשפט ההומניטרי הבינלאומי, מומחים בליסטיים ומשפטיים, שיחקרו בשטח את הפעולות הצבאיות של ישראל, וכן את ירי הרקטות הפלשתיני לתוך ישראל. על כל הצדדים לאפשר לצוות החקירה גישה מלאה לכל האתרים, הראיות והעדים הנחוצים לביצוע החקירה.

ארגון Human Rights Watch קורא גם לכוחות הביטחון הישראליים ולארגונים הפלשתיניים החמושים לכבד את החוק ההומניטרי הבינלאומי ועקרונות של זכויות אדם. בתור הכוח הכובש בעזה, ישראל ממשכה לשאת באחריות לרווחתה הבסיסית של האוכלוסייה המקומית, ובמיוחד לצרכים הבריאותיים, החינוכיים וההומניטריים של האוכלוסייה, במידה והם נפגעים כתוצאה מהמגבלות שמציבה ישראל. על ישראל לוודא שאינה מבצעת ירי חסר-אבחנה באזורים אזרחיים, שההתקפות על יעדים צבאיים אינן גורמות לפגיעה לא מידתית באזרחים, ושהיא אינה פוגעת ביעדים בעלי חשיבות חיונית להישרדות האוכלוסייה האזרחית. בנוסף לכך, על ישראל לחדול מהשימוש שהיא עושה במטוסים כדי לזרוע פחד בקרב האוכלוסייה על-ידי בומים על-קוליים מעל לשטחים הפלשתיניים הכבושים. על הארגונים הפלשתיניים החמושים לדאוג לשלום של רב"ט שליט ולחדול מהצבת תביעות כתנאי לשחרורו, להימנע ממיקום יעדים צבאיים באזורים מאוכלסים בצפיפות, ולהפסיק את ירי רקטות קסאם לעבר ישראל, שהוא ירי חסר אבחנה מטבעו.